

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav bohemistických studií

Bakalářská práce

Maria Vagner (roz. Klementyeva)

Medžuslovjanski jezyk (Меджусловјански језык)

Interslavic language

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 9 května 2017

.....
Maria Vagner

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Jiřímu Hasilovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům dotazníkového průzkumu a účastníkům experimentu za to, že mi věnovali svůj čas. V neposlední řadě děkuji svému manželovi za neskutečnou podporu a trpělivost.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se věnuje medžuslovjanskému jazyku, jeho historii, gramatice, typologické klasifikaci a užitečnosti v současné době. Práce je rozdělena do dvou částí: teoretické a praktické. Teoretická část se zaměřuje na historii a gramatiku medžuslovjanštiny, kromě toho se věnuje současnému použití jazyka, a to především na Internetu. Praktická část klasifikuje medžuslovjanský jazyk z hlediska typologie (fonologické, morfologické a syntaktické), věnuje se povaze jazyka a analyzuje, zda se jedná o přirozený nebo umělý jazyk. Dále praktická část zahrnuje dotazníkový průzkum a experiment, jehož cílem je zjistit pravdivost tvrzení, že medžuslovjanština je bez předchozího studia srozumitelná pro každého Slovana na min. 90 %.

Summary

This bachelor thesis deals with Medžuslovjanski language, its history, grammar, typological classification and usefulness nowadays. The thesis is divided into two parts: theoretical and practical. The theoretical part focuses on the history and grammar of medžuslovjanski language, besides that it explores the current use of the language, especially on the Internet. The practical part classifies Medžuslovjanski language in terms of typology (phonological, morphological and syntactic), devotes itself to the nature of language and analyzes whether it is a natural or an artificial language. Furthermore, the practical part includes a questionnaire survey and an experiment aimed at finding out whether the claim that Medžuslovjanski language is without a previous study 90% understandable for every Slav is true.

Klíčová slova:

gramatika,
medžuslovjanský jazyk,
mezinárodní pomocný jazyk,
panslovanský jazyk,
slovanské jazyky,
umělý jazyk

Keywords:

grammar,
Medžuslovjanski language,
international auxiliary language,
Pan-Slavic language,
Slavic languages,
constructed language

OBSAH:

ÚVOD	10
1 Historie medžuslovjanského jazyka	12
1.1 Panslovanské jazyky v 17. a 18. století	12
1.2 Panslovanské jazyky v 19. století.....	12
1.3 Panslovanské jazyky ve 20. století	13
1.4 Panslovanské jazyky v 21. století.....	13
1.5 Vznik medžuslovjanského jazyka.....	14
2 Kde se s medžuslovjanštinou setkáme	16
2.1 http://izviestija.info	16
2.2 https://www.facebook.com/groups/interslavic/	16
2.3 http://s8.zetaboards.com/Slovianski/index/	17
2.4 http://steen.free.fr/interslavic/	17
2.5 https://www.facebook.com/interslavic/	17
3 Gramatika, fonologie, pravopis a výslovnost medžuslovjanského jazyka	20
3.1 Slovianto.....	20
3.1.1 Podstatná jména	22
3.1.2 Přídavná jména.....	22
3.1.3 Zájmena	22
3.1.4 Číslovky.....	23
3.1.5 Slovesa	24
3.1.6 Podmiňovací způsob.....	25
3.1.7 Rozkazovací způsob.....	25
3.1.8 Trpný rod	25
3.1.9 Syntax	25
3.2 Složitější verze medžuslovjanského jazyka	26
3.2.1 Podstatná jména	26

3.2.2	Přídavná jména.....	27
3.2.3	Zájmena	27
3.2.4	Číslovky.....	27
3.2.5	Slovesa	27
3.2.6	Předložky	28
3.2.7	Spojky	28
3.2.8	Syntax	28
4	Typologická klasifikace medžuslovjanského jazyka	30
4.1	Fonologická typologie	30
4.1.1	Přízvuk.....	30
4.1.2	Tónovost	30
4.1.3	Slabiky.....	30
4.2	Morfologická typologie.....	31
4.3	Syntaktická typologie	32
4.3.1	Slovosled.....	32
4.3.2	Souvětí	32
4.3.3	Slovní zásoba	32
4.3.4	České výpůjčky.....	33
5	Míra přirozenosti a umělosti medžuslovjanského jazyka	34
5.1	Medžuslovjanski – umělý jazyk	35
5.2	Medžuslovjanski – přirozený jazyk.....	35
5.3	Medžuslovjanski – pidžin	36
6	Dotazníkový průzkum	37
7	Experiment	38
7.1	Účastník 1	38
7.2	Účastník 2.....	39
7.3	Účastník 3.....	39

7.4	Účastník 4	39
7.5	Účastník 5	40
8	Dopis	41
9	Závěr	45
	Bibliografie	48
	Seznam použité literatury:	48
	Internetové zdroje:	48
	Internetové zdroje (slovníky):	48
	Další použité webové stránky:	49
	Příloha	50
	Obrázky	50
	Ukázka z medžuslovjanského překladu knihy Malý princ (medžusl. Maly princ) od Antoine de Saint-Exupéryho	50
	Texty, se kterými se pracovalo při experimentu	51

Slovník pojmů

Pojem	Význam
Mateřský jazyk	První osvojený jazyk, případně nejvíce používaný a ovládaný jazyk (v bilingvní rodině takových jazyků může mít dítě víc)
Mezinárodní pomocný jazyk	Snadno naučitelný jazyk sloužící ke komunikaci mezi lidmi patřícími k různým jazykovým prostředím
Panslavismus	Idea politické, kulturní nebo náboženské jednoty slovanských národů
Pidžin	Jednoduchý dorozumívací jazyk, založený na několika světových jazycích. Nemá rodilé mluvčí
Přirozený jazyk	Jazyk, u kterého není možné určit autora
Umělý jazyk	Jazyk, který má jednoho nebo více autorů

ÚVOD

Snahy o vytvoření jednotného jazyka, ať už mezinárodního, nebo všeslovanského, sahají až do 17. století. V 19. století tyto ideje dosáhly svého vrcholu a od té doby vzniklo velké množství experimentálních umělých jazyků. Tato bakalářská práce pojednává o poměrně novém lingvistickém projektu – medžuslovjanském jazyku (Меджусловјански језык), o něhož je čím dál větší zájem. Jazyk se momentálně nachází ve stádiu rozvoje, přičemž všechny informace o jazyku jsou přístupné na Internetu, kde je také možné podílet se na vytváření slovníku, a to hlasováním¹.

Mým záměrem bylo krátce popsat dějiny vytvoření umělých panslovanských jazyků a na základě dostupných zdrojů se podrobněji věnovat medžuslovjanskému jazyku. Cílem práce pro mě bylo udělat si představu o tom, zda tento jazyk se může tzv. integrovat do společnosti a zda se v ní může přirozeně vyvíjet. Dále jsem se pokusila klasifikovat medžuslovjanský jazyk z hlediska typologie a zařadit jej do kategorie přirozených jazyků nebo jazyků umělých.

Při psaní této práce jsem postupovala následovně:

Teoretická část:

1. hledání důvěryhodných zdrojů informace (všechny informace, které se přímo týkají medžuslovjanského jazyka, jsou k dosažení pouze na Internetu)
2. překlad do češtiny jednotlivých informací (týkajících se především gramatiky) z angličtiny a medžuslovjanštiny
3. klasifikace medžuslovjanštiny z hlediska typologie na základě dostupných informací

Praktická část:

1. klasifikace medžuslovjanštiny z hlediska přirozenosti nebo umělosti na základě dostupných informací
2. psaní dopisu jednomu z autorů projektu
3. vytvoření online-dotazníku o medžuslovjanštině

---

¹ Online-hlasování je dostupné z: http://steen.free.fr/interslavic/voting_machine.html

4. experiment, kterého se zúčastnili lidé, ovládající různé kombinace slovanských jazyků

Při psaní bakalářské práce jsem se setkala s určitými komplikacemi. Je to v první řadě nedostatek informací o jazyku, zejména jeho klasifikačních údajů. Dále je to absence tištěných publikací a nutnost vyhledávání informací na Internetu, u nichž bych si byla jistá autorstvím.

Práce je rozdělena do dvou částí: teoretické a praktické.

Teoretická část obsahuje stručný popis historie snah o vytvoření jednotného všeslovanského jazyka, přehled oblastí použití medžuslovjanského jazyka v současné době, stručný popis gramatiky, fonologie a pravopisu a typologickou klasifikaci.

Předmětem zájmu praktické části práce je především otázka aktuálnosti takového jazyka a také jeho zařazení do kategorie přirozenosti nebo umělosti.

Tato práce by podle mě mohla být přínosná pro Neslovany žijící nebo studující v České republice a možná by je mohla nadchnout ke studiu medžuslovjanštiny a později na jejím základě i češtiny. Také by mohla posloužit každému, kdo ovládá češtinu, k seznámení s tímto projektem a třeba inspirovat některé lingvisty ke spolupráci nad medžuslovjanským jazykem.

1 Historie medžuslovjanského jazyka

Medžuslovjanský jazyk je historicky spojen s panslavismem, idejí jednotné kultury, jazyka a náboženství pro všechny Slovany. První pokusy o vytvoření společné slovanské řeči sahají až do 17. století.

1.1 Panslovanské jazyky v 17. a 18. století

Ve druhé polovině 17. století chorvatský filolog a panslavista Juraj Križanić vytvořil a popsal jazyk, který pojmenoval *Ruski* a který byl založen hlavně na staroslověněštině a chorvatštině s určitými prvky ostatních slovanských jazyků. *Ruski* byl vydán v roce 1666 a je pokládán za první panslovanský jazyk.²

Při prvních pokusech o vytvoření jednotného slovanského jazyka základem byla skoro vždy ruština, jakožto nejrozšířenější jazyk této jazykové skupiny. Tento princip však nebyl populární mezi představiteli malých slovanských národů, jejichž jazyky nebyly moc brány v úvahu. Navíc, ruština není jednoduchý jazyk a má řadu specifických rysů, které komplikují mluvčím jiných slovanských jazyků porozumění sdělení.

Hlavním jazykovým zdrojem při pozdějších pokusech byl nejstarší spisovný slovanský jazyk, staroslověněština. Kromě určitých výhod jako příbuznost praslověněštině a neutralita kvůli absenci rodilých mluvčích existují i určité nevýhody používání staroslověněštiny jako základu nového jazyka. Jsou to především složitá gramatika, pravopis a specifické hlásky, které se už ve slovanských jazycích nepoužívají. Dalším nedostatkem je archaická slovní zásoba, která obsahuje hodně slov a slovních kořenů, které již neexistují v žádném ze slovanských jazyků a zároveň absence slov, která by mohla popsat určité moderní jevy, věci a myšlenky.

1.2 Panslovanské jazyky v 19. století

V 19. století idea panslavismu dosáhla svého vrcholu a vzniklo velké množství projektů vytvoření jednotného umělého slovanského jazyka. Nejpropracovanějšími byly *Universalis Lingua Slavica*, 1826 (tvůrce – Ján Herkeľ, základ – západoslovanské jazyky), *Vsjeslovianskyj*, 1861 (tvůrce – Vaceslav Bambas, základ

---

² Jan van Steenberg, Medžuslovjanski jezyk, dostupné z <http://steen.free.fr/interlatic/index.html> [zobrazeno 2. 4. 2016]

– církevní slovanština) a *Uzajemni Pravopis Slavjanski*, 1865 (tvůrce – Matija Majar-Ziljski, základ – pět nejrozšířenějších slovanských jazyků: staroslověnština, ruština, polština, čeština a srbština). *Uzajemni Pravopis Slavjanski* je blízký dnešnímu medžuslovjanskému jazyku svým principem hledání příbuzných slovních kořenů a shodných gramatických jevů v různých slovanských jazycích.³

1.3 Panslovanské jazyky ve 20. století

Ve 20. století začaly vznikat i další projekty, jako např. *neposlava* (tvůrce – Vsevolod Češichin), *slavski* (tvůrce – Bohumil Holý), *slovio* (tvůrce – Mark Hučko) a *Mežduslavjanski jezik* (tvůrce – Ladislav Podmele). Všechny výše uvedené jazyky byly ovlivněny esperantem. Přestože tyto jazyky byly velmi propracované, byly také izolované a existovaly jenom v teoretické podobě, a proto po určité době zájem o jejich vývoj a rozšíření začal klesat.⁴

1.4 Panslovanské jazyky v 21. století

S vývojem internetové komunikace v 21. století se zájem o jednotný slovanský jazyk zase obnovil. Na rozdíl od předchozích projektů, na těchto novějších začalo pracovat více lingvistů různých slovanských národností, čímž se vytvořil (resp. se začal vytvářet) tzv. panslovanský slovník. Prvním projektem byl jazyk *slovo* (2001–2002). Na rozdíl od svých předchůdců, *slovo* byl vytvářen otevřeně, tj. každý zájemce mohl veřejně představit svoje ideje o tom, jak např. má vypadat struktura jazyka.

Následovaly další pokusy a jedním z nejúspěšnějších byl *slovianski* (startoval roku 2006), který byl založen na východo-, západo- a jihoslovanských jazycích ve stejné míře. *Slovianski* se vyvinul ve tři větve: *slovianski-P*, *slovianski-N* a *slovianski-S*. *Slovianski-P* (P - od slova „prosti“ - jednoduchý) byl velmi zjednodušenou formou jazyka, zejména po gramatické stránce. *Slovianski-N* (N - naturalismus) byl variantou jazyka, který byl založen na všech aspektech, které byly pro všechny slovanské jazyky společné, především systém pádů. *Slovianski-S* (S - schematismus) byl snahou o propojení naturalismu a schematismu.

---

³ Jan van Steenberg, *Medžuslovjanski jezik*, dostupné z <http://steen.free.fr/interslavic/index.html> [zobrazeno 2. 4. 2016]

⁴ Viz tamtéž

Všechny tři projekty se rozvíjely paralelně jako dialekty jednoho jazyka. Byly založeny na různých gramatických modelech, ale sdílely stejný pravopis, fonologii a slovní zásobu. Postupně slovianski-S byl zrušen, v roce 2009 slovianski-N byl přejmenován na slovianski a stal se samostatným velkým projektem. Slovianski-P zůstal zjednodušenou verzí jazyka slovianského, ale přestal se na rozdíl od hlavní verze rozvíjet. Dnes je většinou používán pro komunikaci s Bulhary, Makedonci a Neslovany.⁵

1.5 Vznik medžuslovjanského jazyka

V téže době se přišlo s idejí spojení dvou projektů – slovio (velmi propracovaný jazyk z 20. století) a slovianski. Plánovalo se sloučení gramatiky slovianského jazyka s velkou slovní zásobou slovia. První takový pokus byl učiněn v roce 2008 a výsledkem se stal jazyk *rozumio*. V roce 2009 lingvisté Steeven Radzikowski, Andrej Moraczewski a Michal Borovička⁶ zahájili projekt *Slavju Slovio*, který byl záhy přejmenován na *slovioski*. Tento projekt měl větší úspěch než jeho předchůdce *rozumio*. Stejně jako slovianski se slovioski vyvinul ve tři větve: *Prostij Slovioski* (jednoduchá verze), *Srednij Slovioski* (střední verze) a *Polnij Slovioski* (plná verze). Plná verze slovioského byla skoro identická s jazykem slovianským. V roce 2010 střední verze slovioského (*Srednij Slovioski*) byla zrušena, *Prostij Slovioski* se přestal rozvíjet a zůstal zjednodušenou verzí především pro Neslovany. *Polnij Slovioski* byl přejmenován na *Medžuslovjanski jezyk*.

Postupem času se *Medžuslovjanski* z jazyka se striktními gramatickými pravidly vyvinul ve velmi „tolerantní“ jazyk, který má různé úrovně složitosti, a to jak gramatické, tak fonetické a pravopisné.

Dnes je tým autorů medžuslovjanštiny tvořen následujícími lingvisty: Ondrejem Rečnikem, Gabrielem Svobodou, Janem van Steenbergem, Igorem Polyakovým, Rostislavem Levčenkem, Andrejem Moraczewským, Steevenem Radzikowským, Michalem Borovičkou, Maciejem Pawłowským, Rolfem Arvidem Rökenessem, Waldemarem Kubicou, Katarzynou Majdou, Draženem Buvačem, Obrenem Starovićem, Morenem Vuletou, Vojtěchem Merunkou, Janem Vitem, Arkadiuszem

---

⁵ Jan van Steenberg, *Medžuslovjanski jezyk*, dostupné z <http://steen.free.fr/interslavic/index.html> [zobrazeno 4. 4. 2016]

⁶ Viz seznam autorů níže

Danileckým, Josipem Bibićem, Vladimírem Romanovým, Brunonem Kozicou, Mateuszem Kopou, Cxirilem Slavjanským a několika dalšími⁷.

---

⁷ Jan van Steenbergen, Medžuslovjanski jezyk, dostupné z <http://steen.free.fr/interlavic/index.html> [zobrazeno 4. 4. 2016]

2 Kde se s medžuslovjanštinou setkáme

V současné době nejsou žádné informace o tom, že by se někde (v nějaké sociální/kulturní skupině) běžně mluvilo medžuslovjanski. Jde spíše o zájemce o jazyk, kteří používají medžuslovjanštinu jako prostředek pro komunikaci na Internetu. Existuje celá řada webových stránek věnovaných tomuto jazyku, níže jsou uvedeny jen některé z nich.

2.1 <http://izviestija.info>

Toto jsou poměrně navštěvované internetové noviny s klasickými rubrikami: politika, ekonomika, kultura, věda, sport aj. Psaní článků není věcí konkrétních autorů novin, nýbrž každého zájemce (texty schvaluje redakce). Píše se pouze v medžuslovjanštině, a to buď latinkou, nebo cyrilicí. Stránky jsou projektem spadajícím pod <http://slovane.org> (internetové stránky Slovanské unie z. s., jednoho z nejstarších slovanských spolků).

Od října 2011 tyto webové stránky navštívilo 37 866 lidí, tedy v průměru 565 lidí měsíčně. Je zajímavé, že nejvíce návštěvníků (25 %) je z USA. Dále následují Česká republika (17 %), Polsko (12 %) a Rusko (10 %).

2.2 <https://www.facebook.com/groups/interslavic/>

Tato facebooková skupina má přes 1 000 členů. Ačkoliv to není velký počet, skupina se vyvíjí mnohem rychleji než výše zmíněné online noviny, a to nejspíše z důvodu, že Facebook je více přizpůsobený pro rychlou komunikaci. Správci skupiny jsou: Steeven Radzikowski⁸, Jan van Steenberg⁹, Vojtěch Merunka¹⁰ a О'Brien Старовић.

Komunikace probíhá v medžuslovjanštině nebo angličtině, a to z důvodu, že část členů skupiny (na rozdíl od výše zmíněných stránek, menší) nejsou Slované a neovládají medžuslovjanštinu na úrovni, která by jim umožnila komunikaci v tomto jazyce.

---

⁸ Viz kapitola Historie medžuslovjanského jazyka

⁹ Viz tamtéž

¹⁰ Viz tamtéž

2.3 <http://s8.zetaboards.com/Slovianski/index/>

Toto jsou nejstarší stránky věnované medžuslovjanskému jazyku. Byly založeny v roce 2006, obsahují velké množství informace o jazyku ve formě diskuzí členů s Janem van Steenbergem¹¹, zakladatelem stránek. Na stránkách jsou následující oddíly: gramatika, fonologie a pravopis, slovník (diskuze o zvlátnostech slov v medžuslovjanštině), slovianto (jednoduchá verze medžuslovjanštiny), texty, obecná diskuze o medžuslovjanštině a diskuzní fórum. Komunikace probíhá pouze v medžuslovjanštině.

Počet členů je pouhých 553, a to nejspíš z důvodu, že skoro ve stejné době byly založeny nové stránky bez možnosti diskuze, ale s ještě větším informačním obsahem (viz níže). Nicméně, celkový počet příspěvků za dobu existence fóra přesáhl 21 000.

2.4 <http://steen.free.fr/interslavic/>

Toto jsou nejnavštěvovanější stránky medžuslovjanského jazyka, které byly založeny Janem van Steenbergem¹² v říjnu 2006. Počet návštěvníků od doby jejich založení přesáhl 250 000, tedy v průměru 2 430 lidí měsíčně. Nejvíce návštěvníků (30 %), jako v případě <http://izviestija.info>, je z USA, dále následují Polsko (19 %) a Rusko (8 %). Česká republika je na osmém místě s 3 %.

Stránky obsahují obecné informace o jazyku, ale jsou na rozdíl od výše uvedených webových stránek psány ve dvou jazycích, angličtině a medžuslovjanštině, přičemž medžuslovjanské texty jsou psány ve dvou verzích, latinkou a cyrilicí.

2.5 <https://www.facebook.com/interslavic/>

Toto je facebooková skupina, která má přes 400 členů. Název skupiny zní „Learn useless Interslavic“, tedy „Studuj nepoužitelnou medžuslovjanštinu“. Ve skupině najdete většinou vtipné obrázky s textem v angličtině, nad obrázkem je překlad do medžuslovjanštiny (verze v latince a cyrilici).

Skupina odpovídá svému názvu a její obsah skutečně není užitečný pro studium jazyka, neboť je příliš úzce zaměřený.

---

¹¹ Viz kapitola Historie medžuslovjanského jazyka

¹² Viz tamtéž

Toto jsou nejpobulárnější webové stránky a facebookové skupiny, tak či onak spojené s medžuslovjanským jazykem. To, že jsou přístupné pro všechny, má určité výhody a nevýhody.

Výhodou je tzv. „živá komunikace“ členů skupin mezi sebou a možnost odborné konzultace autorů jazyka. Další výhodou je to, že taková komunikace do jisté míry přispívá k přirozenému rozvoji medžuslovjanštiny, což je nesmírně důležité, neboť velkým problémem všech umělých jazyků je omezený počet jejich autorů.

Nevýhodou jazykových stránek je to, že mimo opravdové zájemce o jazyk se tam v hojném množství objevují lidé, kteří si pletou ideji společného slovanského jazyka a nacionalistické ideje. Kromě rozvažování o jazyku a kultuře se na takových stránkách v nemenší míře setkáte s agresí a nezdvořilostí vůči Neslovánům.

Nicméně si myslím, že pro rozumného člověka výše popsané internetové zdroje by mohly určitě být užitečné nebo aspoň zajímavé.

Co se týče plnohodnotných textů v medžuslovjanštině, existují především v podobě překladů. Zatím největším zveřejněným překladem je Malý princ¹³. Tento překlad byl vyplněn lingvistou Janem van Steenbergem¹⁴, jedním z členů týmu autorů medžuslovjanského jazyka, tedy by měl být z jazykového hlediska správný. Na fórech najdeme také amatérské překlady částí různých knih, dokonce i Harryho Pottera, ale nejsou zaručeně správné. Mimo jiné, bylo přeloženo docela hodně krátkých textů, např. modlitba Otče náš¹⁵.

Existují samozřejmě i originální texty, původně psané medžuslovjanski, ale jejich autory jsou většinou autoři medžuslovjanského jazyka¹⁶. Tyto texty se většinou, na

---

¹³ Pohádka francouzského spisovatele Antoine de Saint-Exupéryho, ukázka z překladu viz příloha

¹⁴ Viz kapitola Historie medžuslovjanského jazyka

¹⁵ Otče náš, ktory jesi v nebesah,
nehaj světi se ime Tvoje.
Nehaj prijde králevstvo Tvoje,
nehaj bude volja Tvoja, kako v nebě tako i na zemji.
Hlěb náš vsjakodenny daj nam dneš,
i odpusti nam naše grěhi,
tako kako my odpuščajemo našim grěšnikam.
I ne vvedi nas v pokušenje,
ale izbavi nas od zloga.
Ibo Tvoje je králevstvo i moć i slava, na věki.
Amin.

¹⁶ Viz kapitola Historie medžuslovjanského jazyka

rozdíl od překladů, věnují mežuslovjanskému jazyku, a to jak jeho struktuře, tak postavení ve světě.

3 Gramatika, fonologie, pravopis a výslovnost medžuslovjanského jazyka

Medžuslovjanština je velice flexibilní jazyk a existuje ve dvou podobách: jednoduchá verze (slovianto) a pokročilejší verze.

3.1 Slovianto

Jednoduchá verze je určena především Neslovánům, kteří potřebují komunikovat se Slovany na té nejzákladnější úrovni. V téhle jazykové variantě gramatický rod nehraje roli a skloňování a časování je minimální. Vokativ, nepravidelnost a některé další nepodstatné formy jsou úplně vynechány.

Slovianto lze označit za součást pokročilé verze, tj. všechna pravidla, která platí ve verzi jednoduché, více méně platí i v té komplikovanější. Konstrukce slovianta není nepřírozená pro Slovany, zní ale nejspíš jako dětská řeč.

Slovianto může být používáno v následujících případech:

- Jako první krok při studiu slovanského nebo medžuslovjanského jazyka
- Těm, pro koho pokročilá gramatika je příliš těžká a náročná, např. neslovanskými turisty, pro komunikaci se Slovany
- Pro komunikaci s Bulhary a Makedonci, jejichž jazyky nemají pádové systémy

Slovní zásoba slovianta je stejná jako u rozšířené verze jazyka.

Fonologie a pravopis jsou identické pokročilé verzi, ale většina diakritiky je vynechána. Pokud se uživatel slovianta setká, například, s písmeny ě, ȳ nebo ʈ, má je číst jako [e], [u] a [t]. Diakritika tohoto typu slouží jenom k upřesnění výslovnosti, ale nemůže změnit smysl slova. Stejným způsobem se ve sloviantu ignoruje rozdíl mezi samohláskami y a i, čtou se jako [i]. Nicméně, souhlásky č, š a ž se musejí respektovat v obou verzích jazyka, neboť se čtou jako [tʃ], [ʃ] a [ʒ].

Slovianto nemá stanovenou přesnou výslovnost, proto je většinou přibližná a může být ovlivněna různými faktory, např. zvláštností ve výslovnosti mateřského jazyka mluvčího. Slovianto také nerozlišuje tvrdé a měkké konsonanty, což se vlastně nerozlišuje nebo skoro nerozlišuje i v některých přirozených slovanských jazycích.

Verze slovianto používá jak latinku, tak cyrilici. Aby bylo možné psát medžuslovjanski na jakékoliv klávesnici, některá písmena mají několik variant psaní: č=cz, cx; š=sz, sx; ž=zs, zx, ź; j=ǰ.

Abeceda

Latinka	A	B	C	Č CZ CX	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Cyrilice	А	Б	Ц	Ч	Д	Е	Ф	Г	Х	И	Ј Ї	К	Л
Přibližná výslovnost	[a]	[b]	[ts]	[tʃ]	[d]	[e] [je]	[f]	[g]	[x]	[i]	[j]	[k]	[l]

Latinka	M	N	O	P	R	S	Š SZ SX	T	U	V	Z	Ž ZS ZX Џ
Cyrilice	М	Н	О	П	Р	С	Ш	Т	У	В	З	Ж
Přibližná výslovnost	[m]	[n]	[o]	[p]	[r]	[s]	[ʃ]	[t]	[u]	[v]	[z]	[ʒ]

Přízvuk je ve sloviantu volný, nicméně se doporučuje dodržovat následující základní pravidla:

- U dvouslabičných slov je přízvuk na první slabice
- U tříslabičných slov je přízvuk na první nebo druhé slabice
- U čtyř- a víceslabičných slov je přízvuk na druhé nebo třetí slabice

Pokud jde o ohýbání, přízvuk zůstává vždy na stejném místě (např. glǎvnik - glǎvniki (šéf-šéfové)).

3.1.1 Podstatná jména

Podstatná jména ve sloviantu mohou mít nulovou koncovku (končí na souhlásku) nebo koncovky **-a**, **-o** a **-e**, které ale v podstatě nehrají žádnou roli. Slovianto nerozlišuje pády, ale pouze jednotné a množné číslo, které se tvoří pouhým přidáním samohlásky **-i** na konci slova (muž - muži, žena - ženi, slovo - slovi). Slova, která v singuláru končí na **-o** a **-e** mohou mít v plurálu místo **-i** také koncovku **-a**, která je ve slovanských jazycích přirozenější, není to ale podmínkou (slovo - slova/slovi). Pokud slovo v singuláru končí na souhlásku, může v plurálu dojít k vynechání předchozí samohlásky, není to ale podmínkou (pes - psi/pesi, spisok - spiski/spisoki).

3.1.2 Přídavná jména

Přídavná jména ve sloviantu vždycky mají koncovku **-i** a jsou nesklonná. Jejich postavení ve větě je vždycky před podstatným jménem.

Záměnou koncovky **-i** koncovkou **-o** se z přídavného jména stává příslovce (dobri - dobro).

Stupňování přídavných jmen se vždycky provádí pomocí slov **više-** (více), **menje-** (méně), **naj-** (nej-) a **najmenje-** (nejméně). Tyto pomocné prefixy a slova se s přídavnými jmény spojují spojovníkem (dobri – više-dobri – naj-dobri).

3.1.3 Zájmena

Osobní zájmena

Osobní zájmena ve sloviantu rozlišují dva pády: nominativ a akuzativ.

Nom. sg.	Nom. pl.	Ak. sg.	Ak. pl.
Ja (refl. sebe, se)	Mi	Mene	Nas
Ti	Vi	Tebe	Vas
On, ona, ono	Oni	Jego, jeho, ju	Ih

Na rozdíl od češtiny medžuslovjanština požaduje používání osobních zájmen v kombinaci se slovesy (např. ja čitam místo čitam).

Přivlastňovací zájmena

Ja	Ti	On, ono	Ona	Mi	Vi	Oni
Moj	Tvoj	Jego	Jej	Naš	Vaš	Ih

V případě, že přivlastňovaná věc patří osobě (věci), která je ve větě podmětem, ve všech osobách se používá zvrtné zájmeno **svoj**. Zájmena ve sloviantu, stejně jako přídavná jména, jsou nesklonná.

Ukazovací zájmena

Základním ukazovacím zájmenem jednoduché gramatiky je zájmeno **to**, které také není sklonné. Pro upřesnění vzdálenosti předmětu od mluvčího se používají předpony *tu* a *tam*: **tu-to** (tenhle) a **tam-to** (ten).

Vztažná zájmena

Vedlejší věty se ve sloviantu používají zřídka, ale v případě nutnosti k vyjádření podřízenosti slouží zájmena **koj** nebo **kotori**, které mají úplně stejný význam.

Tázací zájmena

Slovianto rozlišuje dvě tázací zájmena: **kto** a **čto** (kdo, co).

Neurčitá zájmena

Neurčitých zájmen je ve sloviantu relativně hodně, např. *nekto* (někdo), *kto-nebud* (kdokoli), *ničto* (nic), *vsečto* (všechno) atd¹⁷.

3.1.4 Číslovky

Základní číslovky

1-10: jedin, dva, tri, četiri, pet, šest, sedm, osm, devet, deset.

11-19: tyto číslovky jsou tvořeny přidáním **-nadset**: jedinnadset, sedmnadset atd.

20, 30... 90: tyto číslovky jsou tvořeny přidáním **-deset**: dvadeset, petdest atd.

100: sto.

200, 300... 900: tyto číslovky jsou tvořeny přidáním **-sto**: četiristo, osmsto atd.

1 000: tiseč.

---

¹⁷ Kompletní tabulka neurčitých zájmen je dostupná z:
http://steen.free.fr/interslavic/slovianto.html#interrogative_pronouns [zobrazeno 11. 3. 2016]

1 000 000: milion.

1 000 000 000: miliard.

Kombinované číslovkové výrazy se vždycky čtou (příp. zapisují slovy) od větší k menší hodnotě, např. 6945: šest-tisíc devetsto čtyřideset pet.

Řadové číslovky

Řadové číslovky se tvoří přidáním **-i** k základní číslovce. Výjimky: prvi (první), drugi (druhý), tretí (třetí), četvrtí (čtvrtý), sotni/stoti (stý) a tisečni (tisící).

3.1.5 Slovesa

Slovesa ve sloviantu mají tři časy: minulý, přítomný a budoucí. Časy se vždycky tvoří přidáním určité koncovky ke kmenu slovesa. Kmen slovesa se určuje odstraněním koncovky **-ti** z infinitivu (např. delati - dela).

Přítomný čas

Přítomný čas se tvoří přidáním koncovky **-t** ke kmenu slovesa. Pokud kmen končí konsonantem, píše se mezi kmenem a koncovkou **-e-** (např. nesti-nes-neset). Formy slovesa jsou ve všech rodech a číslech stejné, avšak pro Slovany to zní nepřirozeně, a proto je ve sloviantu možné místo univerzálního **-t** přidávat osobní slovesné koncovky (viz tabulka níže).

	dela-ti	prosi-ti	nes-ti
ja	dela- m	prosi- m	nes- em
ti	dela- š	prosi- š	nes- eš
on/ona/ono	dela	prosi	nes- e
mi	dela- mo	prosi- mo	nes- emo
vi	dela- te	prosi- te	nes- ete
oni	dela- jut	prosi- jut	nes- ut ¹⁸

Minulý čas

Minulý čas se tvoří nahrazením infinitivní koncovky **-ti** koncovkou **-l** (pro singulár) nebo **-li** (pro plurál).

Budoucí čas

---

¹⁸ Pokud kmen končí na konsonant, ve 3. osobě mn. čísla se místo **-jut** píše koncovka **-ut**

Budoucí čas se tvoří pomocí slovesa biti (být) v určitém tvaru budoucího času a plnovýznamovým slovesem v infinitivu (např. ja budem delati). Formy slovesa biti v budoucím čase jsou následující:

Ja	Ti	On/ona/ono	Mi	Vi	Oni
Budem	Budeš	Bude	Budemo	Budete	Budut

3.1.6 Podmiňovací způsob

Kondicionál se tvoří přidáním **bi** k minulému času (např. ja bi prosil).

3.1.7 Rozkazovací způsob

Rozkazovací způsob se tvoří přidáním koncovky **-jte (-ite)/-jmo (-imo)** ke kmenu slovesa. Pomocí koncovky **-jte** nebo **-ite** (první varianta se používá v případě, že kmen končí samohláskou, druhá varianta v případě souhlásky) se tvoří imperativ pro 2. osobu (např. dela-jte, nes-ite), pomocí koncovky **-jmo** nebo **-imo** (první varianta se používá v případě, že kmen končí samohláskou, druhá varianta v případě souhlásky) se tvoří imperativ pro 1. osobu (např. dela-jmo, nes-imo).

3.1.8 Trpný rod

Trpný rod se tvoří spojením slovesa být v náležitém tvaru s přičestím trpným, které se tvoří přidáním **-ni** ke kmenu slovesa (např. dela-ni); pokud kmen slovesa končí konsonantem nebo samohláskou **-i**, přičestí trpné se tvoří přidáním **-eni** (např. prosi-eni, nes-eni). Tabulka forem slovesa biti (být) je uvedena níže.

	přítomný čas	minulý čas	budoucí čas	rozkaz. způsob
ja	jsem	bil	budem	bud
ti	jesi		budeš	
on/ona/ono	jest		bude	
mi	jesmo	bili	budeme	budmo
vi	jeste		budete	budte
oni	jesut		budut	

3.1.9 Syntax

Slovosled ve sloviantu je volný, ale preferované schéma je S-V-O, tedy podmět-přísudek-předmět, např. *Otec je kupil knigu* (Otec koupil knihu).

3.2 Složitější verze medžuslovjanského jazyka

Rozsáhlejší verze medžuslovjanského jazyka je pro Slovany srozumitelnější než výše popsané slovianto. Je založena na gramatických rysech společných všem slovanským jazykům nebo na rysech existujících ve většině z nich. Na rozdíl od slovianta se rozlišuje rod, šest pádů (a volitelný vokativ), slovesný vid a časování, tedy všechno, co je součástí téměř každého slovanského jazyka. Ve srovnání s jinými slovanskými jazyky tato gramatika je poměrně jednoduchá. Výjimky a nepravidelnosti jsou skoro vynechány, nicméně z gramatického hlediska jazyk zní celkem přirozeně.

Složitější verze medžuslovjanského jazyka je určena především ke komunikaci mezi Slovany, ale může samozřejmě být používána i Neslovany, kteří chtějí komunikovat na vyšší úrovni nebo si udělat lepší představu o slovanských jazycích. Kromě toho, daná jazyková verze je vhodná pro publikace nebo veřejná vystoupení.

Vzhledem k tomu, že gramatika v této složitější verzi medžuslovjanštiny¹⁹ je mnohem rozsáhlejší než v případě slovianta, nebudu popisovat jednotlivá gramatická pravidla jako v případě verze jednoduché, ale zaměřím se na stručné srovnání těchto dvou gramatik a popíšu jejich podstatné rozdíly²⁰.

3.2.1 Podstatná jména

Podstatná jména v medžuslovjanštině rozlišují tři rody (mužský, ženský a střední), dvě čísla (jednotné a množné) a šest pádů (plus volitelný vokativ). Stejně jako ve sloviantu se doporučuje vyhýbat se složitým konstrukcím.

Co se týče rodů, jsou sice tři, ale pokud jde o skloňování, koncovky u podstatných jmen mužského životného a neživotného rodu se liší.

Přesto, že je medžuslovjanski jazyk zaměřen na co největší pravidelnost, některým výjimkám se nedalo vyhnout, neboť jsou příliš přirozené pro slovanské jazyky. Jsou to například člověk-ljudi, oko-oči, uho-uši. Je možné použít i jejich „správné“ množné číslo, ale preferuje se iregulární forma.

---

¹⁹ Dále jenom „medžuslovjanština“

²⁰ Kompletní popis pokročilejší gramatiky je dostupný z:

<http://s8.zetaboards.com/Slovianski/index/>

Co se týče výše zmíněného volitelného vokativu, je skoro identický vokativu českému, ale může být nahrazen nominativem, jak je to zvykem ve mnoha slovanských jazycích.

Pokud jde o obecnou charakteristiku skloňování podstatných jmen, je opravdu velice podobná té české, a to jak významem pádů, tak jednotlivými pádovými koncovkami.

3.2.2 Přídavná jména

Přídavná jména se shodují s jmény podstatnými v rodě, pádě a čísle. Deklinace je vždy pravidelná. Stejně jako v češtině se rozlišují tvrdá a měkká přídavná jména, která končí na **-y** (např. dobry) nebo **-i** (např. svěži).

Príslovce se v medžuslovjanštině, stejně jako ve sloviantu, tvoří záměnou koncovky přídavného jména samohláskou **-o** (např. dobry-dobro).

Co se týče stupňování přídavných jmen, v medžuslovjanštině existují, na rozdíl od slovianta, dvě možnosti jeho tvoření. Kromě jednoduchého postupu přidání **više-** (více), **menje-** (méně), **naj-** (nej-) nebo **najmenje-** (nejméně) před stupňované přídavné jméno, je možnost použití přípony, např. stary-starši. Tyto formy jsou přirozenější pro většinu Slovanů, ale zároveň jsou na rozdíl od první možnosti těžko naučitelné pro Neslovany.

3.2.3 Zájmena

Zájmena v medžuslovjanštině rozlišují na rozdíl od slovianta všech šest pádů. Stejně jako v jednodušší verzi jazyka platí pravidlo, že osobní zájmena se musí používat vždy, i když je ze slovesné formy zřejmé, o koho jde.

3.2.4 Číslovky

Číslovky se v medžuslovjanštině na rozdíl od slovianta skloňují, ale pro lepší porozumění se doporučuje psát velká čísla pomocí číslic, nikoli slovy.

Vcelku pravidla skloňování číslovek se velmi podobají pravidlům českým, přičemž i formy číslovek v jednotlivých pádech jsou si velice podobné a snadno rozeznatelné pro česky mluvící.

3.2.5 Slovesa

Medžuslovjanština, na rozdíl od slovianta, rozlišuje slovesný vid. Je to nezbytná součást slovanských jazyků, ale zároveň jde o jeden z nejtěžších jevů pro porozumění

Neslovany. Aby se lépe učily perfektivní a imperfektivní formy sloves, jsou maximálně pravidelné.

Co se týče časování, je skoro identické časování ve sloviantu, s výjimkou určitých drobností.

3.2.6 Předložky

Na rozdíl od slovianta, medžuslovjanština používá předložky. Většina z nich se váže na genitiv, také velmi časté jsou předložkové vazby. Příklady předložek a předložkových vazeb:

Genitiv: vměsto (místo), posrědstvom (prostřednictvím);

Dativ: blāgodarę (díky čemu), protiv (proti);

Akuzativ: črěz (přes), za (namísto);

Lokál: při (během), po (podle);

Instrumentál: s (s), medžu (mezi);

Předložkové vazby: bez obzira na + akuzativ (bez ohledu na), v rāzličji od + genitiv (na rozdíl od).

3.2.7 Spojky

Medžuslovjanština používá souřadicí a podřadicí spojky²¹, ale jak již bylo zmíněno, dlouhým souvětím se doporučuje vyhýbat.

3.2.8 Syntax

Pro slovosled v medžuslovjanštině platí stejná pravidla jako ve sloviantu, tedy se preferuje schéma S-V-O, není ale vždy povinné, pro vyjádření smyslových odstínů je možné od tohoto schématu odstoupit.

Na základě výše popsané gramatiky slovianta a medžuslovjanštiny lze říci, že to jsou opravdu různé verze jazyka. Samozřejmě, v některých aspektech se slovianto a medžuslovjanština shodují (např. ve slovosedu nebo abecedě), neboť slovianto je v podstatě podmnožinou medžuslovjanštiny, ale jinak lze slovianto označit spíše za pidžin, kdežto medžuslovjanština je docela (i když ne zcela) propracovaný jazyk.

---

²¹ Kompletní seznam spojek medžuslovjanského jazyka je k nahlédnutí v medžuslovjansko-anglickém online-slovníku, dostupném z: <http://steen.free.fr/interslavic/ms-en.html>

Pokud jde o mežuslovjanštinu, podobá se z gramatického hlediska češtině, a to nejen existencí určitých gramatických jevů, ale také jejich jednotlivými formami.

4 Typologická klasifikace medžuslovjanského jazyka

Kvůli absenci klasifikačních údajů o medžuslovjanském jazyku jsem musela na základě dostupných informací a jejich analýzy klasifikovat tento jazyk sama. V této kapitole najdete stručnou jazykovou klasifikaci medžuslovjanštiny z hlediska fonologie, morfologie a syntaxe.

4.1 Fonologická typologie

4.1.1 Přízvuk

V medžuslovjanštině se nedá přesně určit kategorii přízvuku, neboť je volný, tj. postavení přízvuku ve slově je věcí mluvčího. Nicméně, existují určitá doporučení, která stanovují postavení přízvuku podle počtu slabik: u dvouslabičných slov je přízvuk na první slabice, u tříslabičných na první nebo druhé, u čtyř- a víceslabičných slov je přízvuk na druhé nebo třetí slabice. Při skloňování slova přízvuk zůstává vždy na stejném místě jako v Nom. sg.

Z výše uvedeného vyplývá, že přízvuk v medžuslovjanštině je někde na hranici pevného a pohyblivého (na jednu stranu, je libovolný, ale na druhou stranu může být řízen přesnými pravidly).

4.1.2 Tónovost

Medžuslovjanština je netónový jazyk.

4.1.3 Slabiky

V medžuslovjanském jazyku existují otevřené a zavřené slabiky a všechny jejich možné varianty. Nicméně, některé z těchto typů převládají. Situace je trochu různá, pokud jde o slova slovanského a neslovanského původu. Na základě studie slovníku medžuslovjanštiny (prostudováno cca 1 000 slov) uvádím následující statistiku:

Slova slovanského původu²²

otevřené slabiky			zavřené slabiky		
A	BA	BBA	BAB	AB	ABB
7 %	53 %	19 %	19 %	1 %	1 %

Tyto údaje jsou pouze orientační a mohou být nepřesné, nicméně umožňují říct, že ve slovech slovanského původu naprosto převládají otevřené slabiky typu BA, kdežto nejméně často se setkáme se zavřenými slabikami typů AB a ABB. Co se týče obecného dělení slabik na otevřené a zavřené, otevřené činí 79 % ze všech slabik.

Slova neslovanského původu²³

otevřené slabiky			zavřené slabiky		
A	BA	BBA	BAB	AB	ABB
20 %	46 %	3 %	19 %	6 %	6 %

Tyto údaje jsou pouze orientační a jsou založeny na mém studiu slovníku, nicméně hlavní tendence slabik jsou velmi dobře vidět:

Stejně jako u slov slovanského původu, naprostá převaha je na straně otevřených slabik typu BA, nejméně časté jsou otevřené slabiky typu BBA a o něco frekventovanější, ale stejně málo se vyskytující, jsou zavřené slabiky typů AB a ABB. Otevřené slabiky ve slovech neslovanského původu činí 69 % ze všech slabik.

Jak vidíme, nejfrekventovanějšími slabikami v medžuslovjanském jazyku jsou otevřené slabiky typu BA, nejméně frekventovanými zavřené slabiky typů AB a ABB. Většinou se slova skládají ze 2 až 4 slabik, zřídka z 1 nebo 5 a více.

4.2 Morfologická typologie

Medžuslovjanský jazyk používá ohýbání, tj. skloňování, časování, předpony a přípony pro vyjádření různých gramatických funkcí (např. pád, číslo, čas atd.) a má relativně volný slovosled.

---

²² „A“ je označení pro samohlásku, „B“ je označení pro souhlásku

²³ Viz poznámka č. 22

Stejně jako v češtině, existují v medžuslovjanském jazyku neohebná slova. Jsou to příslovce (např. bezpřerývno – nepřetržitě, tutdeń – dnes atd.), předložky (např. za, k atd.), spojky (např. hoť – ačkoli, abo – nebo atd.) a částice (např. nehaj – nechť, da – ať atd.). Citoslovce jako oficiální součást jazyka v medžuslovjanštině neexistují. Nicméně, mohou být vyjádřeny nějakým zvukem, který je mluvčímu blízký a známý z jeho mateřského jazyka. Absence citoslovcí se dá vysvětlit absencí rodilých mluvčích, kteří by do jazyka přinášeli emocionální zabarvení. Jde však o nejméně důležitý ze všech slovních druhů, a proto nelze říci, že by absence citoslovcí nějak výrazně odlišovala medžuslovjanštinu od jiných jazyků.

Z morfologického hlediska medžuslovjanský jazyk patří k syntetickým flektivním jazykům.

4.3 Syntaktická typologie

4.3.1 Slovosled

Slovosled v medžuslovjanském jazyku je volný, ale stejně jako v češtině není libovolný. Preferuje se schéma S-V-O, tj. podmět-přísudek-předmět. Změna slovosledu se používá hlavně pro vyjádření smyslových odstínů ve větách (např. Strižik imal svoje gnězdo v garaži VS V garaži imal svoje gnězdo strižik – Střízlíkovo hnízdo bylo v garáži VS V garáži bylo střízlíkovo hnízdo).

4.3.2 Souvětí

Souvětí v medžuslovjanštině jsou možná, dokonce jsou tvořena stejným způsobem jako v češtině, avšak se preferují věty jednoduché, a to z důvodu, že medžuslovjanština si v první řadě klade za cíl srozumitelnost, čemuž by dlouhá souvětí mohla vadit.

4.3.3 Slovní zásoba

Co se týče slovní zásoby, nejpropracovanější medžuslovjansko-anglický slovník momentálně obsahuje více než 15 000 slov, což je dostačující k tomu, aby se tímto jazykem mohlo úplně normálně hovořit a psát. Kromě výše zmíněného slovníku existují rusko-medžuslovjanský slovník (cca 8 000 slov) a medžuslovjanský slovník synonym, který zatím obsahuje jenom přibližně tisíc slov. V současné době jsou také vytvářeny polsko-medžuslovjanský a srbsko-medžuslovjanský slovník.

4.3.4 České výpůjčky

Je těžko říct, zda některá slova byla vypůjčena jenom z češtiny nebo z několika slovanských jazyků, ale jenom pro příklad uvedu několik takových výpůjček, které jsou v međzuslovjanštině úplně nebo skoro stejná jako v češtině: ale, bezprikladny (bezpříkladný), cukr, divny (divný), hlápec (chlapec), jězdec (jezdec), minulost (minulost) aj.

Na základě výše uvedených informací o typologických rysech međzuslovjanského jazyka lze říct, že se ve mnoha aspektech podobá češtině. Hlavní rozdíl je v tom, že v případě međzuslovjanštiny si uživatel může vybrat, zda respektovat některá pravidla, kdežto čeština je v tom striktní.

5 Míra přirozenosti a umělosti medžuslovjanského jazyka

Neexistuje jednotný názor na to, zda je medžuslovjanský jazyk přirozený nebo umělý.

Mezi přirozenými a umělými jazyky existují určité rozdíly, ale hlavně se liší původem. Přirozený jazyk je výsledkem vývoje starších jazyků a nářečí, je tedy tvořen svými vlastními dějinami. Umělý jazyk je naopak výsledkem práce jednoho nebo více autorů. „Jazyk umělý postrádá přirozený vývoj jazyka přirozeného, byl vykonstruován na předem vymyšlených základech. Zatímco přirozený jazyk je ve svém vývoji spontánní, umělý jazyk se nevyvíjí nebo jeho vývoj určují předem dané hranice, odvozené z umělých pravidel“²⁴.

Tento rozdíl určuje rozdíl další: umělý jazyk má vždycky konkrétní specifické cíle (např. usnadnění mezinárodní komunikace, vytvoření tajného jazyka, uskutečnění lingvistického experimentu atd.), kdežto přirozený jazyk slouží především ke komunikaci uvnitř určité skupiny lidí, kteří zpravidla žijí na společném území.

Hranice mezi umělým a přirozeným jazykem není vždycky zřejmá. Mnozí lidé ve svých jazycích občas používají slova, která si vymysleli sami, avšak to neznamená, že jejich jazyky se tímto stávají umělými, i když obsahují umělé elementy.

Naopak, původně umělý jazyk esperanto se během své více než stoleté historie stal mateřským jazykem stovek lidí a počet mluvících vzrostl na několik milionů²⁵. Teď už je těžko říct, zda je to umělý nebo přirozený jazyk, neboť se rozvíjí jako přirozený a má i typické pro takový jazyk rozvrstvení, tj. rozlišuje spisovné a hovorové varianty. Dalším příkladem je rekonstrukce starých jazyků, jako je např. praslovanština. Přestože jde o přirozený jazyk, jeho rekonstrukce mají pouze hypotetický charakter a jsou tedy spíše umělými jazyky než přirozenými.

Většina jazyků má v sobě jak prvky přirozenosti, tak i umělosti, což je způsobeno například snahou národa nebo jeho jednotlivých občanů buď pozastavit vývoj jazyka v určité fázi nebo naopak oživit málo užívaný nebo potlačovaný jazyk.

---

²⁴ Tibor Uhrín, Přirozený jazyk a umělý jazyk, 2008, dostupné na www.inflow.cz [zobrazeno 13. 12. 2016]

²⁵ Tereza Hujberová, Umělé jazyky se zaměřením na esperanto, dostupné z https://is.muni.cz/th/383944/ff_b/Bakalarska_prace_Hujberova_-_finalni_verze.pdf [zobrazeno 11. 1. 2017]

Je to otevřená otázka, zda je medžuslovjanština umělý nebo přirozený jazyk, ale pokusím se popsat různé pohledy na tento problém.

5.1 Medžuslovjanski – umělý jazyk

Medžuslovjanský jazyk byl vytvořen určitými autory, kteří propracovali jeho gramatiku, fonetiku a slovník od začátku do současného stavu jazyka. Kromě toho, medžuslovjanština není pro nikoho mateřským jazykem, a proto v podstatě splňuje všechny podmínky pro to, aby mohla být považována za jazyk umělý.

Umělé jazyky se dají podle způsobu nebo cíle užívání rozdělit do kategorií. Zajímavé je, že medžuslovjanski spadá do několika kategorií najednou:

1. Mezinárodní pomocný jazyk, tj. jazyk, který má sloužit ke komunikaci mezi lidmi různých národů (v případě medžuslovjanštiny to jsou především Slované)
2. Filozofický jazyk, tj. jazyk, který je založen na nějaké filozofii nebo na určitém lingvistickém principu (hlavním lingvistickým principem medžuslovjanštiny je možnost porozumění všemi Slovany bez předchozího studia)
3. Jakýsi pokus o zrekonstruování praslovanského jazyka (proces zpětného spojení všech slovanských jazyků do jednoho jazyka-pramene). Při výběru slov do slovníku medžuslovjanštiny rekonstrukce slovních praforem hraje důležitou roli a metody rekonstrukce jsou také podobné jako při záměrné jazykové rekonstrukci.

5.2 Medžuslovjanski – přirozený jazyk

Ten fakt, že medžuslovjanský jazyk je zcela založen na již existujících jazycích a jejich gramatice a v podstatě neobsahuje žádné nově vymyšlené elementy, je hlavním argumentem uváděným zástupci názoru, že medžuslovjanština patří spíše k přirozeným než k umělým jazykům.

Existuje názor, že všechny slovanské jazyky jsou jenom dialekty jednoho jazyka. To, že jsou navzájem skoro nesrozumitelné, není důvodem, proč by nemohly být součástmi jednoho jazyka (viz např. německé a české dialekty). Medžuslovjanština se tedy pokládá za obecný (střečový ← Dachprache (něm.)) jazyk, spojující všechny slovanské dialekty.

Otázka jazyka nebo dialektu je docela problematická, jelikož je vždycky ovlivněna politikou a emocemi. Kromě toho, příslušnost dialektu do nějakého jazyka nevylučuje jeho samostatnost (např. moravština a čeština), a proto by se mohlo předpokládat, že i slovanské jazyky mohou být zároveň jak samostatné, tak i dialekty jednoho jazyka.

5.3 Medžuslovjanski – pidžin

Společné dorozumívací slovanské jazyky existovaly v různých podobách mnoho století (a hlavně sloužily ke komunikaci mezi obchodníky), a proto je možné říci, že medžuslovjanský jazyk nemá konkrétního autora, nýbrž někoho, kdo popsal již existující jazyk (případně spojil různá nářečí). Zároveň je zcela nepochybné, že nemá rodilé mluvčí (což vůbec neznamená, že je mít nemůže: viz případ esperanta nebo kreolských jazyků). Na základě toho, že medžuslovjanština nemá rodilé mluvčí, je založena na různých jazycích a nemá pevně daná gramatická pravidla, lze také vyvodit, že je to do značné míry pidžin (většinou pidžin vzniká na základě úplně odlišných jazyků, ale není to pravidlem).

Žádná z výše uvedených odpovědí na otázku, co to je medžuslovjanský jazyk, není jediné správná. Záleží vždycky na individuálním pohledu člověka a na tom, jaké ideje jsou mu bližší (např. pro ty, kdo věří, že Slované jsou jeden velký národ, bude medžuslovjanština pravděpodobně přirozeným jazykem). Podle mě jde o jakousi kombinaci prvků přirozenosti a umělosti, což medžuslovjanštinu nejvíc přibližuje k pidžinu. Ale dá se o tom diskutovat.

6 Dotazníkový průzkum

Pro vytvoření jakéhosi přehledu o tom, jaké je veřejné mínění o medžuslovjanštině a její budoucnosti, je-li vůbec, jsem vytvořila online-dotazník na stránkách survio.com. Na dvě otázky odpovědělo 180 lidí, což je podle mě dostačující k tomu, aby bylo možné vyvodit relevantní závěry. Většinu dotazovaných tvoří studenti vysokých škol.

Každý z referentů měl odpovědět na dvě následující otázky:

1. Víte, co to je medžuslovjanský jazyk?
2. Myslíte si, že takový jazyk má budoucnost jako pomocný jazyk pro Slovany?

Po první otázce následoval krátký text vysvětlující podstatu jazyka a jeho hlavní cíle. Varianty odpovědí byly následující:

Otázka 1: ANO, NE

Otázka 2: ANO, NE, NEMÁM NA TO NÁZOR

U první otázky poměr hlasů byl následující: ANO – 13, NE – 167, tedy ANO – 7,(2) %, NE – 92,(7) %.

U druhé otázky poměr hlasů byl následující: ANO – 39, NE – 108, NEMÁM NA TO NÁZOR – 33, tedy ANO – 21,(6) %, NE – 60 %, NEMÁM NA TO NÁZOR – 18,(3) %.

Jak je vidět, i mezi vysokoškolskými studenty jazyk skoro není známý a nezdá se, že by byly vítány i jeho hlavní ideje. Je to pravděpodobně způsobeno tím, že podle dotazovaných univerzálním dorozumívacím jazykem je v dnešní době angličtina, a proto není potřeba vymýšlet nic nového.

Samozřejmě, medžuslovjanština má oproti angličtině určité výhody jako např. jednoduchost gramatiky a jednoznačnost slov²⁶, ale hlavní její nevýhodou je orientovanost na Slovany, tj. je stejně potřeba umět oba jazyky, aby bylo možné se domluvit i s Neslovany. Proč se tedy učit další jazyk, když podle této teorie by angličtinu měli ovládat všichni?

---

²⁶ „Umělými jazyky se rozumějí tzv. univerzální jazyky (např. volapük - 1880, esperanto - 1887 atd.) v zjednodušené podobě imitující systémy přirozeného jazyka, popř. formálního jazyka, v nichž se má odstranit vágnost a víceznačnost přirozeného jazyka.“ - Tibor Uhrín, Přirozený jazyk a umělý jazyk, 2008, dostupné z www.inflow.cz [zobrazeno 18. 12. 2016]

7 Experiment

V rámci přípravy této bakalářské práce byl proveden experiment, jehož cílem bylo zjistit, zda je pravda (a do jaké míry), že medžuslovjanský jazyk je bez předchozího studia srozumitelný pro každého mluvčího aspoň jednoho ze slovanských jazyků na 90-95 %.

Pro tento experiment jsem vybrala pět účastníků, z nichž každý ovládal různé jazyky nebo kombinace jazyků:

Účastník 1: ovládá jenom ruštinu (mateřský jazyk);

Účastník 2: ovládá jenom češtinu (mateřský jazyk);

Účastník 3: ovládá češtinu na úrovni B2 a polštinu (mateřský jazyk);

Účastník 4: ovládá češtinu na úrovni B2 a ruštinu (mateřský jazyk);

Účastník 5: ovládá češtinu na úrovni B2 a angličtinu (mateřský jazyk).

Každý z účastníků měl za úkol přečíst si v medžuslovjanštině dva texty různé náročnosti²⁷, přičemž pak v případě lehčího textu pokusit se o doslovný překlad do ruštiny nebo češtiny a v případě těžšího textu vyložit jeho obsah a hlavní myšlenku. Dalším úkolem bylo poslechnout si úryvek z jiného textu a také se pokusit o následné převyprávění hlavní myšlenky.

Výsledky experimentu byly následující:

7.1 Účastník 1

text1 (lehký)	text2 (odborný)	text3 (poslech)
rozumí hlavní myšlenku, při pokusu o doslovný překlad překládá správně max. 50 % původního textu	nerozumí hlavní myšlenku	skoro vůbec nerozumí obsahu

---

²⁷ Texty viz příloha (jsou v medžuslovjanštině a v českém překladu)

7.2 Účastník 2

text1 (lehký)	text2 (odborný)	text3 (poslech)
skoro nerozumí hlavní myšlence, při pokusu o doslovný překlad překládá správně max. 70 % původního textu	nerozumí hlavní myšlence, i když některým jednotlivým věcem ano	skoro vůbec nerozumí obsahu

7.3 Účastník 3

text1 (lehký)	text2 (odborný)	text3 (poslech)
rozumí hlavní myšlence, při pokusu o doslovný překlad překládá správně přibližně 80 % původního textu	rozumí hlavní myšlence	částečně rozumí obsahu

7.4 Účastník 4

text1 (lehký)	text2 (odborný)	text3 (poslech)
rozumí hlavní myšlence, při pokusu o doslovný překlad překládá správně všechno	nerozumí hlavní myšlence	přibližně na 90 % rozumí obsahu

7.5 Účastník 5

text1 (lehký)	text2 (odborný)	text3 (poslech)
nerozumí hlavní myšlenke, při pokusu o doslovný překlad překládá správně max. 30 % původního textu	nerozumí hlavní myšlenke	vůbec nerozumí obsahu

Jak je vidět z výše uvedených informací, nejhorší výsledek měl účastník 5, který ovládá jenom jeden slovanský jazyk, který není jeho mateřštinou. Lepší výsledky měli účastníci 1 a 2, kteří ovládali jenom jeden slovanský jazyk, který ale byl jejich mateřštinou. Účastník 2, česky mluvící, dosáhl trochu lepších výsledků než účastník 1, rusky mluvící, což mohlo být způsobeno rozdílem ve vzdělání nebo nadáním na jazyky účastníka 2. Nejlepší výsledky ukázali účastníci 3 a 4, kteří ovládali dva slovanské jazyky, ze kterých jeden byl jejich mateřštinou. Účastník 4 byl o něco úspěšnější než účastník 3, což by mohlo být způsobeno buď rozdílem ve vzdělání jako v případě účastníků 1 a 2 nebo tím faktem, že ruština se podobá češtině méně než polština, a proto účastník 4 ovládá více slovanských slov a je schopen rozeznávat příbuzná slova v medžuslovjanštině.

Nicméně, autoři medžuslovjanského jazyka si kladli za cíl vytvořit jazyk takovým způsobem, aby byl pro každého Slovana srozumitelný minimálně na 90 %. Bohužel se jim to v plné míře nepodařilo, alespoň v případě některých účastníků experimentu.

8 Dopis

Během psaní této bakalářské práce jsem si často kladla otázku: „Není tento jazyk zbytečnou ztrátou času? Má budoucnost?“. Proto jsem se rozhodla napsat e-mail jednomu z autorů medžuslovjanského jazyka a správci skoro všech webových stránek věnovaných medžuslovjanštině, Janu van Steenbergenu²⁸. Dopis jsem psala v angličtině a v českém překladu zněl takto:

„Dobrý den, vážený pane Steenbergene. Jmenuji se Maria Vagner, jsem studentkou filologie Univerzity Karlovy v Praze, Česká republika. Jsem si jistá, že Vám píšou lidé z různých koutů světa, aby se s Vámi podělili o svoje názory na medžuslovjanský jazyk nebo aby se Vás zeptali na Vaši odbornou radu, a proto nemůžete jim všem věnovat tolik času, kolik by chtěli. Nicméně, vřele doufám, že najdete chvíli času, abyste odpověděl na pár mých otázek, neboť jsou pro mě nesmírně důležité.

Letos bych měla obhajovat svoji bakalářskou práci, která se jmenuje „Medžuslovjanski jezyk“. Toto téma jsem si vybrala náhodou. Hledala jsem téma pro bakalářskou práci a nic mě nenapadalo, když manžel, který se mimochodem o filologii a jazyky skoro vůbec nezajímá, v nějakém článku narazil na zmínku o medžuslovjanštině. Netušil, o co jde, a tak se hned podíval na Internet. Zdálo se mu to zajímavé a nabídl mi, že bych to mohla zvolit jako téma své práce. Po přečtení obecných informací o jazyku na Wikipedii jsem si řekla, že je to zajímavé a neobvyklé, a tak jsem se do toho pustila. Měla jsem hodně práce, protože skoro všechny publikace o medžuslovjanském jazyku jsou jenom na Internetu, kde je těžko určit, zda se jedná o věrohodný zdroj informace. Nicméně, po určité době jsem si vytvořila představu o tomto jazyku, ale tím vznikla otázka, na kterou zatím nemůžu jednoznačně odpovědět: „Má medžuslovjanský jazyk opravdu šanci stát se mezinárodním pomocným jazykem? Nejsou všechna autorova úsilí zbytečná?“ Proč mám takové pochyby? Níže uvádím několik příčin:

1. V dnešní době mezinárodním dorozumívacím jazykem je angličtina. Je to sice docela složitý jazyk, ale přitom nemá takové jevy jako například pády nebo vidy (tak, jak je známe ve slovanských jazycích). Avšak hlavní výhodou angličtiny je to, že má rodilé mluvčí a patří mezi jazyky, které vůbec nejsou ohroženy, tj. v současné době není možné, že by význam

---

²⁸ Viz kapitola Historie medžuslovjanského jazyka

angličtiny začal klesat. Další výhodou angličtiny je její propracovanost a obrovské množství slov vyjadřujících různé smyslové odstíny.

2. Medžuslovjanský jazyk je určen pouze Slovanům nebo pro komunikaci se Slovy. Myslím si, že každý, kdo se pustí do studia medžuslovjanštiny, bude také ovládat nebo učit se anglicky, aby měl například možnost byznysové komunikace i s Neslovany. V tom případě mi přijde zbytečné umět kromě angličtiny další pomocný jazyk, který na rozdíl od angličtiny není vázán na kulturu.
3. To, že medžuslovjanština nemá striktní fonetická, gramatická a pravopisná pravidla, ji sice dělá lehčí pro studium, ale zároveň způsobuje příliš velké jazykové rozvrstvení a komplikuje komunikaci mezi těmi, kdo ovládá jenom jednoduchou verzi jazyka a těmi, kdo užívá tu složitější.
4. Žádný z umělých jazyků nikdy nenahradil přirozený jazyk, nikdy se nestal opravdu mezinárodním. Ani esperanto, nejznámější a nejúspěšnější z oněch jazyků, který se již pokládá za přirozený, neboť má rodilé mluvčí, nemůže nahradit angličtinu nebo jiný velký světový jazyk (i přesto že je to bohatý jazyk, v němž se píše a do něhož se překládá). Se vší úctou k Vašemu projektu, pochybuji, že by medžuslovjanština mohla překonat esperanto.

Toto jsou důvody, proč si kladu výše zmíněnou otázku o tom, zda medžuslovjanský jazyk opravdu má budoucnost. Chápu, že nejsem žádný jazykovědec a nemůžu to profesionálně posoudit, a proto se obracím na Vás. Co si o svém projektu upřímně myslíte Vy?

Předem moc děkuji za Váš čas a ochotu,

Maria Vagner.“

Za necelý týden jsem od pana Steenbergena obdržela e-mail. Byl také psán v angličtině a v českém překladu zněl takto:

„Dobrý den, paní Vagner!

Děkuji za Váš dopis, velice mě potěšilo, že se zajímáte o medžuslovjanský jazyk. Jsem rád, že Vás zaujal natolik, že jste se rozhodla o něm napsat svoji bakalářskou práci.

Máte pravdu, denně obdržím několik desítek dopisů a nemám moc času na to, abych je všechny pozorně přečetl, ale ve Vašem dopisu shledávám i jakýsi vědecký zájem, a proto Vám s potěšením odpovím.

1. Medžuslovjanský jazyk v žádném případě nemá za cíl nahradit angličtinu nebo stát se dalším mezinárodním jazykem. Jde pouze o pomocný jazyk, který může napomoci komunikaci se Slovany. Co se týče propracovanosti a smyslových odstínů, medžuslovjanština umožňuje jejich vyjádření, ale – máte pravdu – v menší míře než angličtina. Nicméně, dokud nejde o psaní krásné literatury, je to v zásadě zbytečné.
2. Medžuslovjanský jazyk kromě Vámi zmíněného cíle umožnit komunikaci se Slovany, je určen také tím, kdo se chce pouze seznámit se skupinou slovanských jazyků, ať už pro další studium, nebo pro lepší porozumění v běžných situacích. Složitější verze jazyka je pak určena těm, kdo již ovládá verzi jednoduchou a z osobních důvodů chce pokračovat ve studiu. Jinak samozřejmě doufáme v to, že medžuslovjanština se někdy stane tak populární, že i používání složitější verze se stane obvyklou věcí, zatím je ale spíše pro odborníky nebo jazykové nadšence. Tím chci říct, že medžuslovjanština by neměla být nějak zbytečná pro lidi, kteří již ovládají angličtinu.
3. To, že pravidla v medžuslovjanštině nejsou přesná, je podle mě spíše výhodou než nevýhodou jazyka. Mnohým lidem, stejně jako Vám, se zdá, že by to mohlo určitým způsobem zkomplikovat komunikaci mezi uživateli různých jazykových verzí. Avšak, v praxi je všechno trochu jinak než v teorii a ukázalo se, že při komunikaci, ať už písemné, nebo ústní, to vůbec nevádí. Pokročilejší uživatel samozřejmě porozumí jednodušší verzi jazyka, neboť její studiem také prošel. Na druhou stranu, začátečníkovi nevádí čárky nad písmeny nebo, pokud jde o ústní komunikaci, trochu jiná výslovnost (když říkám trochu jiná, myslím tím *opravdu* jen minimální rozdíl), dokonce se tak nenásilně učí.
4. Jak jsem již psal výše, medžuslovjanský jazyk si neklade za cíl nahradit nebo překonat angličtinu ani esperanto. Je to samostatný projekt, který má svoje účely. Samozřejmě chápeme, že medžuslovjanština má málo šancí, že se skutečně stane mezinárodním jazykem, ale odpovídá na

Vaši hlavní otázku o tom, zda medžuslovjanština má budoucnost, řeknu jenom, že věřím, že naše práce nebude zbytečná a že přispějeme aspoň ke zvýšení zájmu o slovanské jazyky a slovanskou kulturu ve světě.

Chtěl bych Vám ještě jednou poděkovat za Váš zájem o náš projekt a za to, že myslíte kriticky. Kdybyste měla ještě nějaké dotazy týkající se medžuslovjanštiny, neváhejte se na mě obrátit, vždy Vám rád odpovím.

Mějte se hezky a držím palce!

S přátelským pozdravem,

Jan van Steenberg.“

Po přečtení výše uvedeného dopisu od pana Steenbergene jsem začala přemýšlet nad tím, zda mi tato korespondence pomohla a zda jsem si už vytvořila vlastní názor na medžuslovjanštinu. Bohužel mě tyto dopisy spíše zmátly, ale pokud jde jenom o moje pocity, myslím si, že projekt medžuslovjanského jazyka budoucnost nemá. Nemyslím tím to, co jsem popsala v bodech 1–4 ve svém dopisu, ani to, co popsal pan Steenberg ve stejných bodech svého dopisu, ale že za nějakou dobu medžuslovjanský jazyk úplně zanikne, tedy se přestane rozvíjet. Nevěřím, že bude někdy tak populární, že by mohl mít rodilé mluvčí, ani že se stane úspěšným pomocným jazykem. Jde podle mě o dobrou snahu a zajímavý projekt, o neobvyklý koníček – ale o nic víc. Chci podtrhnout, že toto je pouze můj názor, který ani zdaleka není profesionální.

Nicméně, medžuslovjanský jazyk našel svoje praktické uplatnění. Bude se jím údajně mluvit ve filmu Václava Marhoula „Nabarvené ptáče“ podle románu Jerzyho Kosińskiego.

9 Závěr

Tato bakalářská práce měla za cíl stručně popsat různé aspekty medžuslovjanského jazyka, pokusit se o jeho klasifikaci a ohodnotit jej z hlediska užitečnosti v moderním světě.

Po podrobnějším zkoumání jazyka a oblastí jeho použití jsem dospěla k názoru, že se jedná o, dalo by se říct, nejúspěšnější projekt svého druhu (tedy umělý panslovanský jazyk). Hlavní příčinou takové popularity je pochopitelně to, že se zrodil v epoše, kdy jsou informace šířeny především přes Internet (jak je vidět z kapitoly Kde se s medžuslovjanštinou setkáme). Kupodivu, největší zájem o jazyk projevují anglicky mluvící, a to v první řadě Američané. Není jasné, co je toho příčinou, ale idea seznámení se se slovanskými jazyky prostřednictvím jazyka, který v sobě nese ve stejné míře elementy všech slovanských jazyků, se jim očividně zdá smysluplná.

Když říkám, že tento jazykový projekt je populární a úspěšný, neznamena to avšak, že je obecně známý. Jak je vidět z dotazníkového průzkumu, naprostá většina dotazovaných nikdy o medžuslovjanštině neslyšela.

Co se týče gramatiky, je opravdu dobře propracovaná. Ve mnoha aspektech se podobá gramatice české, především v tom, že má velmi shodné ohýbání. Pokud jde o slovní zásobu, je také docela podobná slovní zásobě české, hlavně příbuzností kořenů slov. Tvrzení, že podíl slov ze všech slovanských jazyků je stejný, se zdá být pravdivé. Toto bohužel dle výsledků mého experimentu²⁹ neplatí pro tvrzení, že každý Slovan, i když ovládá jenom svoji mateřštinu, je schopen bez předchozího studia porozumět 90–95 % textu nebo řeči v medžuslovjanštině.

V rámci práce jsem také analyzovala medžuslovjanský jazyk z hlediska jazykové typologie (fonologická, morfologická a syntaktická typologie). Co se týče fonologie, přízvuk v medžuslovjanštině je někde na hranici pevného a pohyblivého; je to netónový jazyk; většinou slova jsou dvou- až čtyřslabičná, existují však i jedno- a pět- a víceslabičná. Nejvíce frekventované jsou otevřené slabiky typu BA (samohláska + souhláska), které tvoří zhruba 50 % všech typů slabik, nejméně frekventované jsou zavřené slabiky typů AB a ABB. Z morfologického hlediska je medžuslovjanština syntetický flektivní jazyk. Z hlediska syntaktické typologie se

---

²⁹ Viz kapitola Experiment

medžuslovjanský jazyk ve mnohem podobá češtině. Slovní zásoba tvoří již přes 15 000 hesel a stále se zvětšuje. Slovosled je jako v češtině volný (nikoli ale libovolný). Souvětí jsou možná a jsou tvořena v podstatě stejným způsobem jako v češtině, ale na rozdíl od ní jsou preferovány věty jednoduché.

Pokud jde o určení míry přirozenosti, není možné zařadit medžuslovjanštinu ani do jedné z kategorií, nachází se na rozhraní umělosti a přirozenosti, a tím se nejvíce podobá pidžinu, i když také ne zcela.

Přínosnými by podle mě mohly být zejména klasifikační údaje o jazyku a statistiky získané dotazníkovým průzkumem a experimentem, určujícím míru porozumění psaného a mluveného textu v medžuslovjanštině. Nicméně, věřím, že i krátký přehled gramatiky by mohl být užitečný pro někoho, kdo si chce vytvořit nějakou představu o jazyku a jeho obtížnosti.

Bibliografie

Seznam použité literatury:

POPELA, Jaroslav, VYKYPĚL, Bohumil a Vít BOČEK, ed. *Skaličková jazyková typologie*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4019-x.

LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických termínů pro filology*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0123-1.

ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1946-0.

DULIČENKO, Aleksandr Dmitrijevič. *Meždunarodnyje vspomogatel'nyje jazyki*. Tallin: Valgus, 1990. ISBN 5-440-00022-4.

Internetové zdroje:

UHRÍN, Tibor. *Přirozený jazyk a umělý jazyk*, 2008. Dostupné z: www.inflow.cz [zobrazeno 13 prosince 2016]

VAN STEENBERGEN, Jan. *Medžuslovjanski jezyk*, 2006. Dostupné z: <http://steen.free.fr/interislavic/index.html> [zobrazeno 10 března 2016]

ČERMÁK, František. *Mezinárodní jazyky*. Dostupné z: <http://ucnk.korpus.cz/> [zobrazeno 10 listopadu 2016]

HUJBEROVÁ, Tereza. *Umělé jazyky se zaměřením na esperanto*, 2013. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/383944/ff_b/Bakalarska_prace_Hujberova_-_finalni_verze.pdf [zobrazeno 11 ledna 2017]

VAN STEENBERGEN, Jan. <http://s8.zetaboards.com/Slovianski/index/> [zobrazeno 15 prosince 2016]

Internetové zdroje (slovníky):

Англијско-меджусловјански словник, dostupné z:

<http://steen.free.fr/interislavic/en-ms.html> [zobrazeno 11 října 2016]

Меджусловјанско-Англијски словник, dostupné z:

<http://steen.free.fr/interislavic/ms-en.html> [zobrazeno 15 října 2016]

Руско-међусловјански словник, dostupné z: https://vk.com/doc-35617583_359204760 [zobrazeno 22 října 2016]

Англијско-међусловјански а Међусловјанско-Англијски словник, dostupné z: <http://dict.interslavic.com/> [zobrazeno 10 dubna 2016]

Англијско-међусловјански а Међусловјанско-Англијски словник, dostupné z: http://steen.free.fr/interslavic/dynamic_dictionary.html [zobrazeno 10 dubna 2016]

Výkladový slovník, dostupné z: <https://fim2.uhk.cz/cogn/?Module=dictionary> [zobrazeno 10 dubna 2016]

Další použité webové stránky:

<http://izviestija.info>

<https://www.facebook.com/groups/interslavic/>

<https://www.facebook.com/interslavic/>

<https://www.survio.com/cs/>

Příloha

Obrázky

Obrázek 1: Vlajka medžuslovjanského jazyka

Ukázka z medžuslovjanského překladu knihy Malý princ (medžusl. Maly princ) od Antoine de Saint-Exupéryho

Medžuslovjanski

Zatom žil jesm sam, bez nikogo s kim ja mogl istinno razgovarjati, až iměl jesm neščěstje s svojim samoletom v Pustynji Sahara, šest' lět tomu nazad. Něčto mi se slučilo v motorě. A tomu, že ne iměl jesm pri sobě ni mehanika ni pasažerov, ja jesm prigotovil se, že byh sdělal tu težkú popravu sam. Byla to dlja mene kvestija žitja ili smrti: pitnu vodu iměl jesm jedva na osm dnjev.

Prvogo večera jesm zasnul na pěsku, tyseč mil' od kojegokoli naseljenogo města. Ja byl jesm bolje izolovany neželi korabokrušenec na plotě v srědině okeana. Možete sobě představitì moje udivjenje, kogda pri zorji probudil mene divny maleňki glasok. On řekl:

«Prošu... narysuj mi ovcu!»

«Čto?»

«Narysuj mi ovcu!»

Vzskočil jsem na nogi, kako by udarila mę molnja. Protrel jsem oči i dobro razgleděl sę. I uviděl jsem přeneobyčnogo malogo člověčka, ktorý poględal na mene uvažno.

Vot najlěpši jegov portret, ktorý pozdněje uspěl jsem narysovati.

Česky

Tak jsem žil sám a neměl jsem nikoho, s kým bych si mohl opravdu popovídat. Tu se mi jednou před šesti lety v poušti na Sahaře porouchal motor. Něco se v něm polámalo. A poněvadž jsem neměl s sebou mechanika a ni cestující, chtěl jsem se do té nesnadné opravy pustit sám. Byla to pro mne otázka života nebo smrti.

Měl jsem pitnou vodu sotva na týden.

První večer jsem tedy usnul v písku, na tisíc mil daleko od jakékoliv obydlené končiny. Byl jsem opuštěnější než trosečník na voru uprostřed oceánu. Dovedete si proto představit, jaké bylo mé překvapení, když mě na úsvitě probudil zvláštní hlásek:

„Prosím pěkně ... nakresli mi beránka...“

„Cože?“

„Nakresli mi beránka...“

Vyskočil jsem, jako by do mne hrom uhodil. Dobře jsem si protřel oči. Pozorně jsem se podíval a spatřil jsem prazvláštního človíčka, který si mě vážně prohlížel.

Toto je jeho nejlepším portrét, jaký se mi podařilo později nakreslit.

Texty, se kterými se pracovalo při experimentu³⁰

Lehký text³¹

Medžuslovjanski

V Podgorice, glavny grad Črnoj Gory, velika demonstracija imela mesto pred nedeľnym referendum ob oddelenju se od Srbiji. Petdeset-tyseč ľudi sobrali se na

---

³⁰ Viz kapitola Experiment

³¹ Dostupné z: http://steen.free.fr/interslavic/news_2006.html

glavnoj plošču, da by slušali tradicijske črnogorske pesni i reči politikov pro-nezaleznostnyh. Črveno-zlate horugvy s črnogorskim kralevskim gerbom viseli na balkonah i drevah okolo plošči. Poslanja poddržujuče byli čitane od znanyh sportnikov i inyh publičnyh osob. Prvy ministr Milo Đukanović, ktory vodil kampaniju za nezaleznošć, govoril, že budućnošć naroda je v ih rukah. Črna Gora, on govoril, prehodi test vzrastlosti i ves svet na nju glede.

Český překlad

V Podgorici, hlavním městě Černé Hory, se před nedělním referendem o oddělení Černé Hory od Srbska konala velká demonstrace. Padesát tisíc lidí se sešlo na hlavním náměstí, aby si poslechlo tradiční černoohorské písničky a řeči politiků podporujících nezávislost Černé Hory. Četla se slova podpory známých sportovců a jiných veřejných osobností. Premiér Milo Đukanović, který vedl kampaň za nezávislost, říkal, že budoucnost národa je v jejich rukou. Říkal, že Černá Hora prochází zkouškou dospělosti a celý svět to sleduje.

Odborný text³²

Medžuslovjanski

Byvša prvy ministr Ukrajiny, Julija Timošenko, je v petok stanula pred sudom v Kijevě. Ona je obviňena v tom, že v čase svojego premijerstva je zloupotrebjala vlast i pronevěnila državne penezy, za čo grozi jej deset let uvezňenja. Sama Timošenko nazyva toj proces «farsoju i cirkom».

Glavnoju težboju protiv 50-lětnoj Timošenko je to, že kontrakty o gazě, zaključene s Rosiju v 2009, sut pričiniли utraty dľa ukrajinskogo državnogo skarba. Timošenko, jedna iz tyh, koje sut počeli pomarančovu revoluciju v 2004, ostro kritikuje proces. Jejnym mněnjem je go nadohnul prezident Viktor Janukovič aby otišiti opoziciju. Jestli ona bude osuđžena, ona – kako pokarana osoba – v slědujućim godě ne može kandidovati v izborah. Vlada odkida obviňenje, že proces ima političnu motivaciju.

Český překlad

Bývalá premiérka Ukrajiny Julija Timošenková v pátek předstoupila před soud v Kyjově. Je obviňována z toho, že v době svého premiérství zneužívala moc a

---

³² Dostupné z: <http://izviestija.info/>

zpronevěřovala státní peníze; hrozí jí za to deset let vězení. Sama Timošenková nazývá tento proces „fraškou a cirkusem“.

Hlavní obvinění padesátileté Timošenkové spočívá v tom, že smlouvy o dodávkách plynu uzavřené s Ruskem v roce 2009 způsobily ztráty státnímu rozpočtu. Timošenková, jedna z těch, kdo začal Oranžovou revoluci v roce 2004, ostře kritizuje proces. Podle jejího názoru, za tohle všechno může prezident Viktor Janukovyč, jehož cílem je umlčet opozici. Pokud bude odsouzena, nemůže příští rok jako odsouzená osoba kandidovat ve volbách. Vláda odmítá, že proces má politické příčiny.